POČASI SE PREMIKA

Sklepi eno, praksa drugo

Po tretji seji predsedstva CK ZKJ in CK ZKS smo obiskali tri delovne organizacije z namenom, da bi naše bralce seznanili s stališči, ki se na podlagi sklepov najvišjih partijskih organov oblikujejo in uveljavljajo v delovnih sredinah. Odgovori, ki smo jih dobili, kažejo na veliko odkritost in ne nazadnje tudi na samokritičnost.

Jože Tepina, predsednik kolektivnega poslovodnega odbora Beogradske banke, Temeljne banke Ljubljana:

»Stališča, sprejeta na 3. seji CK ZKJ, nas niso niti najmanj presenetila. Pričakovali smo jih in celo terjali. Seveda nanje nismo čakali križem rok, saj je čas tak, da tega ne dopušča.

Že od julija se na pobudo OO ZK vsi delavci Beogradske banke odpovedujemo izplačilu dnevnic za službena potovanja, ker smo ugotovili, da do konca leta ne bo dovolj sredstev za ta namen. Poleg tega smo se v letu 1982, po skoraj desetih letih, kar se BB pojavlja v Ljubljani, odločili za pomembno naložbo – obnovitev prostorov Agrotehnike na Titovi 40, kjer bodo odslej delale vse naše službe. Dosedanja razdrobljenost je namreč v veliki meri ovirala nemoteno delo, časa, ki smo ga izgubili, ni bilo mogoče nadomestiti. Prepričani smo, da bo ta novost prispevala k uspešnosti našega poslovanja, predvsem pa želimo čimbolj ustreči našim varčevalcem.«

Mojca Omejec, sekretarka OO ZK Emona – Centromerkur:

»Že lep čas se srečujemo komunisti naše organizacije s precejšnjimi težavami, ki izvirajo seveda iz težavnega gospodarskega položaja naše države v celoti, še posebej pa republike. K iskanju notranjih rezerv nas sili že položaj, v katerem smo – zato sklepi oziroma 11 točk – niso pomenili nekakšne novosti.

Zanimivo pri tem je predvsem to, da po vsaki takšni seji sedemo, da bi znotraj delovne organizacije vse družbenopolitične organizacije, z zvezo komunistov na čelu, sprejeli nekakšne akcijske programe. Veliko časa porabimo za to, papirja tudi. In največkrat ostane pri tem. Vedemo pa se (tudi komunisti) povsem drugače.

Ne moremo in ne moremo se otresti potrošniške miselnosti, kakor da nas nekaj neustavljivo sili, da najprej poskrbimo za lastno kožo. Drastičen primer je recimo pomanjkanje nekaterih osnovnih živil (olje, sladkor, moka), predvsem pa pralnega praška, ki se vleče že dlje časa. Ker imajo delavci v naši organizaciji pregled nad tem, v katere trgovine smo »poslali« tovrstno blago, so sami najprej pohiteli tja – seveda med delovnim časom. Poskrbeli so najprej zase, si naredili zaloge... Potrošniki, še posebno, kadar so zaposleni vsi družinski člani, pa so bili nejevoljni, ker niso mogli kupiti najnujnejšega. Da ne govorim o tistih, ki si zaradi nizkega družinskega proračuna niti ne morejo delati zalog, ampak so prisiljeni kupovati sproti.

Izraz »dvojna morala« je za takšno ravnanje izredno mil – na naših sestankih smo ga vsi skupaj obsojali. Delamo pa še naprej kakor da se ne bi o ničemer dogovorili. Vprašanje osebne odgovornosti je še vedno (morda celo vedno bolj?) zavito v meglico.«

Vera Nemec, sekretarka OO ZK, Mercator Konditor:

»Čas razsipništva je, očitno, dokončno pri kraju. Velikokrat smo govorili o tem, da imamo še veliko možnosti za boljše poslovanje. Ostajali smo v glavnem pri besedah. Skušali smo tudi ugotoviti, kje bi lahko privarčevali dragocene devize. Tudi tu smo dolga leta ostajali le pri besedah. Sedaj pa nas je dobesedno »stisnilo« in vse bolj očitno je, da je še veliko tako imenovanih notranjih rezerv. V Mercatorju Konditorju smo že ob koncu lanskega leta ukrenili veliko – in uspehi se že kažejo. Ob obravnavi polletnega poročila so ugotovili, da se je povečala delovna storilnost za 57 odstotkov, akumulativnost za 28 odstotkov, ekonomičnost za 1,4 odstotka in rentabilnost za 2,3 odstotka. Uvožene surovine smo nadomestili z domačimi, kar bi pravzaprav lahko storili že veliko prej, pa smo vedno našli izgovor, češ da je kakovost uvoženih surovin veliko boljša ipd.

Pravzaprav je skoraj neverjetno, da smo začeli dosledno izvajati načela zakona o združenem delu komaj sedaj, po osmih letih, odkar je bil sprejet. In sprejeli smo ga prav mi, ki smo se skušali potem tako ali drugače izogniti temeljnim načelom, najsi so še tako nedvoumno napisana.

PREŠIBAK GLAS POTROŠNIŠKIH SVETOV

Kupujmo le, kolikor potrebujemo

Vsak dan se spotikamo ob nepotrebne vrste ali pomanjkanje blaga v trgovinah, se pritožujemo nad nevljudno postrežbo ali slabo kakovostjo, pa vendar ne izrabljamo možnosti, ki nam jih ponujajo ustava, zakon o združenem delu in zakon o blagovnem prometu.

Potrošniki se jezimo vsak zase, organizirano v svetu potrošnikov pa ne znamo nastopiti, čeprav bi bili tako nedvomno veliko bolj učinkoviti. Večina jih sploh še ni začela delati, čeprav težav, ki jih je treba reševati skupaj z delovnimi organizacijami s področja blagovnega prometa, ni malo.

Raznih izdelkov občasno primanjkuje, potrošnik, ki jih opazi na trgovskih policah, pa se odzove tako, da jih pokupi čim več, čeprav bo marsikaj od njegove zaloge dočakalo boljšo preskrbo ali pa romalo v smeti, ker bo izdelkom rok uporabnosti potekel. Prav potrošniški sveti bi morali poskrbeti, da bi izdelke, ki jih primanjkuje, prodajali pravično – vsakomur toliko, kolikor potrebuje za sproti – hkrati pa bi morali občanom razložiti, da je založenost trgovin usklajena z načrtovano (normalno) porabo občanov.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Milan Slemnik je, na primer, povedal, da je trgovina letos prodala za polovico več moke, olja, sladkorja in nekaterih drugih pridelkov, kot v enakem obdobju lani. Ob zmernem nakupovanju bi bilo tega blaga za vse dovolj. Seveda so izjeme, kakor pri mesu in pralnih praških; v občini Center tudi zato, ker v njenih trgovinah veliko kupujejo kupci od drugod, pa vendar bi s pametno ureditvijo veliko laže premostili tudi takšna pomanjkanja.

Med prednostnimi nalogami potrošniških svetov je skrb za normalno preskrbo starejših občanov. Zanje je treba zagotoviti osnovna živila. V dogovoru s poslovodji trgovin in centrom za socialno delo s tem ne bi smeli imeti težav.

Toda člani potrošniških svetov se šele srečujejo na prvih sestankih. Vsekakor bi morali medse povabiti poslovodje in vodilne delavce trgovin na svojem območju in natančno proučiti, kakšne so možnosti za čimbolj nemoteno preskrbo. Na zborih potrošnikov pa bo treba občanom povedati, da bo ob zmernem nakupovanju vsega dovolj – pa tudi, česa bo premalo in kako bi najlaže premostili obdobje pomanjkanja.

Z inšpektorji in omejeno prodajo ne bomo rešili težav, veliko pa lahko storimo z razumnim ravnanjem, pri tem pa lahko potrošniški sveti veliko pomagajo.

EMIL TROHA

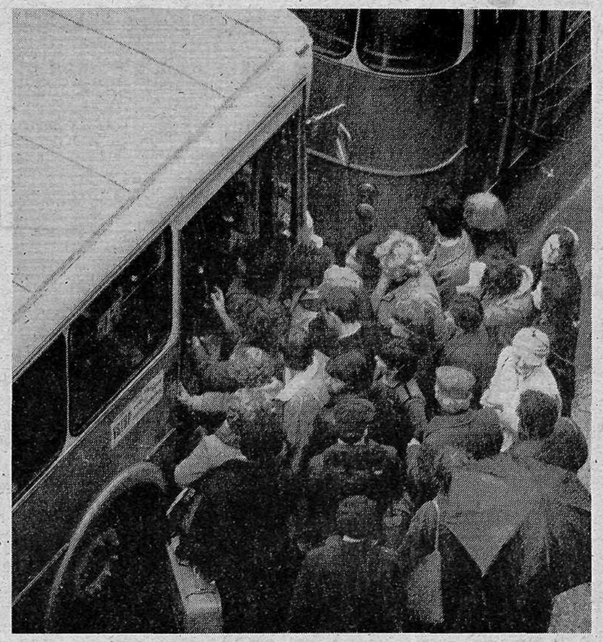

KAKO NAJ PIONIR VARČUJE

Nobenega koščka v smeti

Kako tudi naši pionirji razmišljajo o svojem prispevku k stabilizaciji, so dokazali na občinski pionirski problemski konferenci, ki je potekala pod geslom, kako pionir varčuje in prispeva k stabilizaciji.

O varčevanju so razpravljali že v svojih odredih in se tako vključili v široko javno razpravo, ki se je končala 15. oktobra v Kamniku s srečanjem pionirjev varčevalcev. Iz naše občine se je tega posveta udeležila pionirka Julija Uršič z osnovne šole Ledina, ki so jo izbrali tudi za zvezno srečanje pionirjev varčevalcev, ki je bilo 28. in 29. oktobra v Mariboru. Varčevati vsak dan in na vsakem koraku – to je vodilo pionirjem v vsesplošnih prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva. Zato navedimo nekaj njihovih predlogov in sklepov:

– Potrudili se bomo, da bodo naši učni uspehi čim boljši. Več pozornosti bomo posvetili tovariškemu sodelovanju in pomoči pri učenju. Boljši učenci bodo pomagali tistim, ki se teže učijo. Takšno pomoč bomo organizirali v šoli in ne na domovih. Kar najbolj si moramo prizadevati, da bo čim manj nezadostnih ocen.

– Pazili bomo na čistočo v šolskih prostorih. S posebnim dežurstvom bomo preverjali, ali so vsi učenci v copatah. Tako bodo snažilke porabile za čiščenje manj čistil.

– Tudi s hrano bo treba bolj varčevati. Pri kosilu opažamo, da pionirji puščajo ostanke kruha. Odslej bo vsak pionir dobil k obroku le toliko kruha, kolikor ga bo zagotovo pojedel (če bo lačen, bo lahko dobil še dodaten kos).

– Zbirali bomo učbenike in na šolah zagotovili izposojo le-teh.

– Uspešno že zbiramo papir. Letos imamo zbiralno akcijo papirja vsak mesec. Preverili bomo možnosti za zbiranje tudi drugih odpadnih surovin.

– Za počitniška domova v Savudriji in Zgornjih Gorjah bomo zbirali igrače, knjige in plošče.

– Pionirji si želimo tudi več delovnih akcij skupaj z mladinci in drugimi krajani.

– Kar najbolj skrbno bomo pazili na šolsko imovino.

– Varčevali bomo tudi s papirjem in za kontrolne naloge uporabljali že na eni strani popisan papir.

– Pri varčevanju z energijo bomo staršem predlagali, da bi šli na izlet s kolesi, ne z avtomobilom. Tako bomo ves čas na svežem zraku, pa še bolj prijetno bo.

– Tudi doma bomo varčevali z elektriko. Luči bodo gorele samo v tistih prostorih, kjer bo nujno.

– Varčevali bomo tudi naš prihranjen denar. Kupovali bomo manj žvečilnih gumijev. Prihranke bomo vlagali v šolsko hranilnico.

R. S.

PO STABILIZACIJSKIH UKREPIH

Ugodnosti za izvoznike, zadrege za obrtnike

Ob najnovejših ukrepih zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta na področju gospodarske stabilizacije smo obiskali nekaj delovnih organizacij v naši občini. Vprašali smo, kako odmevajo ukrepi v tamkajšnjih delovnih okoljih in kako jih sprejemajo. Na podlagi večine odgovorov lahko ugotovimo, da jih v gospodarstvu sprejemajo ugodno. Zaskrbljeni so v glavnem le tam, kjer je njihova dejavnost bolj kot drugod odvisna od uvoza. Sicer pa poglejmo, kaj pravijo.

Henrik Odlazek, Kartonažna tovarna:

Spodbude za povečan izvoz

Stabilizacijski ukrepi so nas doleteli v času, ko se ukvarjamo z vrsto problemov, in zato le-te še potencirajo. Upada namreč povpraševanje po papirnati embalaži, slabša se oskrba z repromaterialom, okoliščine so nam prav letos »odprle« novo investicijo. Razumljivo je, da v takih okoliščinah dokaj težko ohranjajo likvidnost.

Devalvacija bo zagotovo spodbudno vplivala na naš izvoz. To je za nas zelo pomembno, kajti izvoznih načrtov nismo izpolnili. Tuji kupci so namreč precej odlagali z odpiranjem akreditivov, pričakujoč verjetno kakšnih ugodnosti. No, moram pa reči, da ta pozitiven učinek devalvacije precej izgubi na teži, ker vemo, da bomo zato ob del izvozne stimulacije.

Kar zadeva naše energetske bilance, upamo, da bosta Valkarton in Lepenka, ki kurita mazut, le dobila dovolj tega kuriva. Vsekakor je treba storiti vse, da proizvodnja ne bi stala, kot je že.

Problemi se napovedujejo tudi – kar zadeva potrošnjo goriv – zaradi povečanih prizadevanj na področju prodaje. V povečano aktivnost nas silijo razmere na trgu, omejevalni ukrepi pa zahtevajo za 20 oziroma za 40 odstotkov manjšo porabo.

Ljubo Tomić, Kompas:

Ukrepi nas niso presenetili

Ukrepi zveznega izvršnega sveta nas pravzaprav niso preveč presenetili. Že dalj časa smo spreminjali sestavo naše dejavnosti: zmanjševali smo turistična potovanja naših državljanov na Zahod in krepili izvozni turizem. Menim, da ukrepi v tem pogledu ne bodo bistveno vplivali na našo dejavnost. Cene so ostale v tujih valutah, zato se nam bo v dinarjih izražen dohodek povečal. Glede na visoke stroške poslovanja hotelov je to seveda zelo pomembno. Upajmo le, da inflacija ne bo prekmalu ujela devalvacije.

Pričakujemo pa lahko, da bodo omejitveni ukrepi sprožili reakcijo na trgih, s katerimi smo sklenili pogodbe o recipročnosti turističnih storitev. Ti trgi so države vzhodne socialistične skupnosti. Povedati moram, da so te pogodbe za nas izredno ugodne. Razmerje potrošnje je pretežno 1:4, torej za en dolar, ki ga potroši jugoslovanski turist, potrošijo državljani teh držav štiri dolarje. Torej, slej ali prej pričakujemo krčenje obsega te izmenjave, kar pomeni za nas (delež teh potovanj je dokaj pomembna postavka v naši dejavnosti) kar občuten hladen tuš.

Branko Praprotnik, Koteks Tobus:

Razumevanje za prevozne težave

Moram reči, da so stabilizacijski ukrepi v zvezi z omejevanjem porabe goriv vsaj na prvi pogled napovedovali nekatere večje težave. Kar zadeva prevoz usnja in usnjenih izdelkov, se bomo nekako vključili v redukcijske okvire, problem pa je večji glede uporabe 40 vozil, prirejenih za prevoz surovih kož in konfiskata. Ta tovor moramo vsak dan odvažati iz 32 klavnic. Prizadevamo si, da bi pri pristojnih organih naleteli na razumevanje, tako da bi te prevoze obdržali na vsaj lanskoletni ravni. Sicer se lahko zgodi – seveda, če uporabimo dramatično. obravnavane besede – da bo Slovenija zavoljo tega krepko smrdela.

Omejitveni ukrepi zadevajo tudi okoli 50 naših delavcev, ki svoje delo opravljajo na terenu, pri tem pa uporabljajo svoje osebno vozilo. Narava dela seveda nedvomno kaže, da z vidika varčevanja z gorivom ni smiselno uvajati drugačnih prevoznih rešitev.

Pri nas se bomo v varčevanje vključili še s spreminjanjem delovnega časa.

Omeniti velja tudi devalvacijo dinarja, ki ima seveda precej vpliva na razmere za pridobivanje dohodka.

Smo precej viden izvoznik in z devalvacijo dinarja je družba bolje ovrednotila naše izvozne napore. Po drugi strani pa je res, da bodo stroški, ki so vezani na našo trgovinsko dejavnost v tujini, močno poskočili.

Miran Cesar, Pletenina:

Bo železnica dovolj hitra?

Ni dvoma, da bodo zadnji stabilizacijski ukrepi močno vplivali na organizacijo poslovanja v naši delovni organizaciji. Poleg razmeroma splošnih problemov, s katerimi se morajo soočiti tudi drugod v združenem delu, je za nas še najbolj žgoč problem prevoza. Omejevanje porabe goriv v družbenem sektorju na namreč občutno zmanjšalo uporabno zmogljivost našega lastnega avtomobilskega parka. S tem bomo prisiljeni dajati več blaga v javni prevoz, zlasti železniški. To samo po sebi ni nič slabega, toda ker s surovinskimi zalogami živimo takorekoč iz rok v usta – praktično nam je postalo skladišče nepotrebno – je taka prevozna alternativa slaba, kajti vemo, da železnica, zlasti kar zadeva njene zmožnosti hitrega odziva na naše konkretne prevozne zahteve, ni dovolj zanesljiv partner. Seveda pa nas v tem položaju vsaka takšna nezanesljivost lahko stane prisilno ustavljanje proizvodnje.

Kot močnemu izvozniku pa nam je devalvacija vsaj začasno izboljšala položaj na tujem trgu. Upamo lahko, da učinki devalvacije ne bodo zvodeneli podobno kot pri predlanski.

Janez Nemec, Obrtno združenje občine Ljubljana Center:

Težave s terenskim delom

Najnovejši ukrepi so zelo prizadeli številne naše člane, katerih dejavnosti so odvisne od terenskega dela ter uvoza materiala, ki ga na domačem trgu ni. Kritično je stanje pri obrtnikih, ki se ukvarjajo z gradbenimi inštalacijami, avtoprevoznikih in nekaterih drugih: 300 do 500 litrov goriva zadostuje avtoprevozniku za tri do pet dni, v tem času pa ne more zaslužiti dovolj za svoj osebni dohodek in dajatve družbi. Imamo tudi primer serviserja medicinskih aparatov, ki dela po vsej Jugoslaviji in naredi po 40.000 km na letó, kar pa je s sedanjo kvoto bonov nemogoče. Nevarnost je, da bodo zaradi posamezni obrtniki vračati obrtna dovoljenja. Že pred ukrepi smo opozarjali v okviru zveze združenj, da naj ti ne prizadenejo drobno obrti in poskušali se bomo dogovoriti za nekatere spremembe v prid naših članov, saj bodo sicer servisne dejavnosti zelo trpele.

Meta Tičar, Rog:

Uvoženi deli so postali predragi

Uvoženi repromaterial, za katerega je v svetu le nekaj proizvajalcev in ga večina držav uvaža, se je za nas podražil, brez kakovostnih delov pa ne moremo konkurirati na svetovnem tržišču. Nekatere dele smo začeli proizvajati sami, drugi pa se zaradi previsokih stroškov ali preslabe tehnologije no izplačajo. Videti bomo morali, kakšne so izvozne stimulacije za izvoz v posamezne dežele. Naslednji mesec bomo dobili odločitev glede velikega posla za Angolo, pričakujemo pa tudi podobno za izvoz v Irak in Iran. Nekoč smo s 65% iztrženih deviz lahko shajali, s 50% pa bomo bolj težko.

Tončka Uršič, TTG Ljubljana:

Manjkrat v Trst, več po domovini

Zelo je upadel promet v Trst, saj ga skorajda ni več, zato pa je tembolj narasel na lokalnih progah, zaradi česar so bile potrebne notranje organizacijske in kadrovske spremembe. Pri izletništvu smo se že pred leti začeli preusmerjati samo na domače tržišče, tako da nas najnovejši ukrepi ne bodo prizadeli. Žal pa se tudi pri domačem izletniškem turizmu, na primer pri maturantskih in sindikalnih izletih, pojavlja težnja po skrajševanju izletov, saj kupna moč prebivalstva pada. V kratkem bomo dobili nove spalnike, ki bodo komajda zadostili naraščajočemu povpraševanju, saj se poslovni in tudi drugi potniki zaradi težav v letalskem prometu in uvedbe bencinskih bonov preusmerjajo na železniški promet. Povečali bomo tudi obseg prevozov na smučišča, prvenstveno na Koblo, v kombinaciji z avtobusnimi prevozniki pa morda še kam drugam.

JK

Ukrepi zadevajo vsakogar

Predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center je takoj ob sprejetju novih ukrepov zveznega izvršnega sveta, ki naj zagotove uresničevanje gospodarske stabilizacije, poslalo poziv vsem osnovnim organizacijam, naj naloge nemudoma začno uresničevati v slehernem kolektivu.

Predsedstvo poudarja, da je skrajni čas, da v praksi dosežemo dosledno spoštovanje dogovorjenih usmeritev, da bodo bremena stabilizacije gospodarsko enakomerno porazdeljena znotraj kolektivov kot tudi v družbi kot celoti, skladno s pravicami, odgovornostmi in obveznostmi posameznika. Ne le prizadevati, tudi boriti se moramo, da bomo vsak dinar pravilno naložili in uporabili.

V sedanjih gospodarskih razmerah se moramo odločno boriti proti lažni solidarnosti ob raznih deformacijah. Zato si je treba prizadevati, da bodo ukrepe upoštevali prav vsi.

Ob teh ukrepih pa predsedstvo občinskega sindikata poziva tudi k dosledni skrbi za solidarnost do delavcev, ki živijo v težkih socialnih razmerah.

J. P.

Premaknjeni kazalci

Pobudo o prehodu na spremenjeni delovni čas, ki naj bi začel veljati v vseh delovnih organizacijah in skupnostih takoj po 1. novembru, so z razumevanjem sprejele tudi vzgojnovarstvene organizcije v naši občini. Starši so dobili vprašalnike o tem, kdaj bodo otroka pripeljali v vrtec oziroma iz njega; na podlagi odgovorov bodo delavci v VVO prerazporejeni, če bo potrebno, pa bodo oblikovali tudi posebne skupine.

Temeljno vodilo vzgojnovarstvenih organizacij pa je, da za starše varstvo otroka v VVO ne sme biti problem, čeprav bodo pravzaprav v še najmanj rožnatem položaju prav zaposleni v VVO. Spremenjen delavnik zahteva seveda tudi drugačen delovni čas kuhinj in pralnic, saj bodo otroci dobili zajtrk ob 8.15 (doslej ob 7.15), kosilo ob 12.15, popoldansko malico (ta bo bolj izdatna) pa ob 15. uri. Zanimiva je ugotovitev, da je v tednu pred prehodom na novi delovni čas že začelo po njem delati nekaj organizacij, mestna zdravstvena skupnost, predvsem pa družbenopolitične organizacije (občinska skupščina, mladina, sindikati, SZDL itd.), medtem ko jih bo večina – med njimi so banke, temeljno sodišče, to storila z 2. novembrom. O tem se bodo predhodno dogovorili na ravni mesta, saj bi bilo nesmiselno, ko bi se v vsaki občini odločili za lastno »variantó«.

O premišljenem ravnanju glede spremenjenega delovnega časa priča tudi podatek, da sta bila v VVO Ane Ziherlove od 750 varovancev zadnje dni oktobra do 16. ure le dva.

S. K.

HUMORESKA

BOGO SAJOVIC

Nov delovni čas

V množici novih ukrepov in ukrepčkov, ki jih dobimo servirane vsakih nekaj dni po televiziji in v časopisih, je večina takšnih, za katere vsaj upamo, da bodo kratke sape; eden med njimi, ki nas na videz ne prizadene tako hudo kot bencinski boni ali pa depozit za prehod meje, pa kaže, da bo veljal za vse večne čase. To je nov delovni čas.

Po novem delovnem času naj bi se približali delovnikom v drugih državah, torej naj bi delali od osmih pa tja do štirih.

Naredili smo hitro anketo med vzorčnimi predstavniki delovnih kolektivov.

JOŽE RAZUMNIK, direktor: Ker bomo pozneje začeli z delom, ne bomo vstajali sredi noči in bomo torej prihranili veliko električne energije.

JANEZ BRIHTA, skladiščnik: Imam popoldansko obrt, zato mislim, da bom moral delati pozno v noč. Dvignil bom cene, ker to ne bo več popoldanska, ampak nočna obrt. Za nočno delo pa so cene višje.

TEREZA PRSIČ, referentka: Sem mati samohranilka. Zato bi zame morale veljati ugodnosti, da bi šla ob dveh z dela, kajti v vrtcih bodo delali od jutra, saj bodo tovarne še vedno delale od šestih in potemtakem tudi vrtci.

MARJAN FUŠAR, zidar: S tem zakonom pri energiji ne bomo prihranili nič. Na fuš bomo pač delali pri razsvetljavi.

ALFRED RJUHA, kadrovik: V načelu sem za vsako obliko varčevanja. Toda bojim se, da zakon ne bo dosegel namena. Če bomo pozneje vstajali, bomo dalj časa pokonci. Ker pa ne bo televizije, bomo šli spat. Bolj bomo spočiti in bomo bolj delali otroke. In tako bo čez dvajset let zrasel nov problem, kako do delovnih mest za vse te otroke.

MATEJ GRABIČ, komercialist: Meni je vseeno, ali pijem kavo od šestih do dveh ali od osmih do štirih.